



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE

Tržaška cesta 21, 1000 Ljubljana

T: 01 478 83 99
F: 01 478 83 31
E: gp.mnz@gov.si
www.mnz.gov.si

Urad Vlade RS za komuniciranje
gp.ukom@gov.si

Številka: 092-247/2014/2
Datum: 13. 5. 2014

Zadeva: Predlagam. vladi predlog št. 5711-135: Zdravstveni pregled za izvoljene poslance, funkcionarje
Zveza: Vaš dopis številka: 092-135/2014/1 z dne 11. 4. 2014

V mnenje smo preko portala predlagam.vladi.si prejeli predlog št. 5711-135, ki se nanaša na predlagano uvedbo zdravniškega pregleda z obveznim obiskom psihologa in psihiatra za izvoljene poslance, funkcionarje. Predlagatelj predlaga, da pred zasedbo poslanskega mesta v državnem zboru, v državnem svetu oziroma pred zasedbo delovnega mesta kot funkcionar, izvoljena oziroma izbrana oseba opravi zdravniški pregled z obveznim obiskom psihologa in psihiatra. Predlagatelj namreč meni, da bi s tem obveznim pregledom tako marsikoga odvrnili od kandidature na volitvah oziroma bi za marsikoga zdravnik ugotovil, da ni primeren za zasedbo mesta poslanca, svetnika, funkcionarja, itd.

Ustavna ureditev volilne pravice, ki je temeljna politična človekova pravica, v Sloveniji izhaja iz enakih izhodišč kot ureditev večine sodobnih parlamentov. V demokratični državi oblast izvršuje ljudstvo neposredno ali posredno – prek izvoljenih predstavnikov. Posameznik ima pravico, da sodeluje pri oblikovanju teh državnih organov tako, da v vnaprej predpisani obliki in na predpisan način izraža svojo voljo o tem, kdo naj ga zastopa in v njegovem imenu sprejema temeljne družbene odločitve. Pravico osebe, da lahko voli člane predstavniškega telesa, označujemo kot aktivno volilno pravico. Na drugi strani ima posameznik tudi pravico, da se pod enakimi pogoji z drugimi poteguje za to, da je izvoljen za člana takšnega državnega organa – ima torej pasivno volilno pravico oziroma pravico kandidirati na volitvah.

Ustava RS ne določa nobenih posebnih omejitev volilne pravice. Določena je splošna starostna omejitev tako za aktivno kot za pasivno volilno pravico za vse državne organe enako. Pasivna volilna pravica iz drugega odstavka 43. člena Ustave RS posamezniku zagotavlja, da se lahko pod enakimi pogoji poteguje za izvolitev v voljene državne ali lokalne organe. Ustavni ureditvi sledijo tudi ureditve v posameznih zakonih s področja volilne zakonodaje. Prvi odstavek 7. člena Zakona o volitvah v državni zbor (Uradni list RS, št. 109/06 - uradno prečiščeno besedilo) na primer določa, da ima pravico voliti in biti voljen za poslanca državljan Republike Slovenije, ki je na dan glasovanja dopolnil osemnajst let starosti. Nadalje je zakonodajalec v Zakonu o lokalnih volitvah (Uradni list RS, št. 94/07 - uradno prečiščeno besedilo, 45/08 in 83/12) določil, da ima pravico biti voljen za župana vsak državljan Republike Slovenije, ki je na dan glasovanja dopolnil 18 let starosti. S tem je poleg slovenskega državljanstva določena starostna omejitev, ni pa določenih nobenih drugih posebnih omejitev. Veljavna ureditev je združljiva s človekovo

pravico do sodelovanja pri upravljanju javnih zadev iz 44. člena¹ in z načelom enakosti pred zakonom iz drugega odstavka 14. člena² Ustave RS.

Poseganje v pasivno volilno pravico na način, kot to predlaga predlagatelj v svoji pobudi, bi bilo po našem mnenju protiustavno, nedemokratsko in nesprejemljivo, zato predloga ne podpiramo. V demokratičnih ureditvah imajo volivci možnost, da na samih volitvah odločajo o tem, katera oseba je primerna, da jih zastopa in predstavlja njihove interese na različnih funkcijah in kandidate svobodno izbirajo. Poleg tega imajo volivci s tem, ko so poslanci oziroma funkcionarji izvoljeni le za mandat, možnost, da od časa do časa ocenijo preteklo delo in ravnanje posameznikov ter ponovno odločajo o tem, katera oseba je primerna, da predstavlja njihove interese. V kolikor volivci ocenijo, da se izvoljeni kandidat v času trajanja mandata ni izkazal za primernega, jih nedvomno sankcionirajo tako, da jih na volitvah ne izvolijo (več).

S spoštovanjem,

mag. Renata Zatler
DRŽAVNA SEKRETARKA

¹ »Vsak državljan ima pravico, da v skladu z zakonom neposredno ali po izvoljenih predstavnikih sodeluje pri upravljanju javnih zadev.«

² »V Sloveniji so vsakomur zagotovljene enake človekove pravice in temeljne svoboščine, ne glede na narodnost, raso, spol, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, gmotno stanje, rojstvo, izobrazbo, družbeni položaj, invalidnost ali katerokoli drugo osebno okoliščino. Vsi so pred zakonom enaki.«